

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 2 4 1 A 1 0 1 1 2

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 2

Interpretacija poljubnega (odlomka) umetnostnega besedila

Sreda, 29. maj 2024 / 60 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.

Odlomka z navodili za pisanje interpretacije sta na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani, na ocenjevalna obrazca in na konceptni list.

Izpitna pola vsebuje dva odlomka z navodili za pisanje interpretacije. Napišite samo eno interpretacijo, vodeno (1.) ali samostojno (2.). Interpretacija naj obsega najmanj 400 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 30.

V preglednici zaznamujte izbrano interpretacijo z "x".

1.	2.

Pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite skladno s slovničnimi in pravopisnimi pravili, čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljiva interpretacija bo ocenjena z 0 točkami. Osnutek interpretacije, ki ga lahko napišete na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.

1. Vodena interpretacija

Igor Karlovšek: PETA OSEBNA (odlomek)

SREČANJE

Potem so ga pripeljali.

Presekalo ga je v prsih, ko ga je zagledal.

To ni bil njegov ata. Bil je upadel, postaran, stlačen v oblačila ogabne barve, zaradi katere so bila lica videti še bolj voščena. Premikal se je kot mrtvec, počasi, vedno z očmi na pecljih, kaj sme in kako. Videlo se je, da ni gospodar samega sebe, da mora za vse nekoga vprašati. Vse je bilo zaklenjeno, vsi prehodi in vsa vrata. In ključki niso bili v njegovih rokah.

Najprej je objel mamo in jo močno stisnil. Ni mogel spregovoriti. Samo tiščal se je k njej, kot je to počel včasih Domen, kadar je bilo prehudo in je potreboval tolažbo, dotik nekoga, ki je bolj kos težavam, kot je bil sam. Postalo ga je sram. Moški ne more tako jasno pokazati, da se bo vsak trenutek zjokal od vsega hudega.

Nekaj je šepetal, a je stal predaleč, da bi razumel.

Potem se je le odtrgal od mame in stopil k njemu.

Medtem se je že malo zbral.

»Zdravo, Domen. Lepo, da sta tu. Daj, da te objamem.«

Kratko ga je objel in ga pogledal.

Že kar nekaj let je očeta gledal navzdol, ker je bil manjši in bolj okrogel. Ni bil športen tip. Si je pa zapomnil vse športne dogodke. Tudi za dvajset in več let nazaj je vedel, kdaj je padel kakšen gol, in rezultate vseh tekem na svetovnih in evropskih prvenstvih v nogometu, rokometu, košarki in hokeju.

»Sto dolgo vozila? Je daleč iz Selc? Kdaj sta šla na pot? Imaš danes tekmo, Domen? Čakajta, si bomo našli prostor zase, da bomo malo bolj sami. Sta kaj žejna, Minka, moraš na stranišče?«

Tak je bil. Govoril je ali premalo ali preveč. Vmesnega položaja ni bilo. Kot računalnik, ali enka ali ničla. Nenadoma je utihnil in težko dihal.

Resničnost ga je ujela v kremplje in se hudo znesla nad lažnimi predstavami.

Čeprav se je zdelo, da sta bila skupaj še včeraj, se ni mogel sprostiti ob njegovi bližini. Kot bi ne bil več vaje, da so trije.

Preden so se sploh kam premaknili, je še enkrat močno objel mamo, kot bi želel potrditev, da ne sanja in se je res spet dotika, potem pa še njega.

Domna je pretreslo spoznanje, kako bodo njihova življenja stekla v povsem različne smeri.

V najpomembnejših trenutkih ga ne bo, da bi ga kaj vprašal.

Pogrešal ga je in ata je to videl, ko ga je pogledal. Morda ga je zapeklo pri srcu, ker je dojel, da je sina zapustil. Da mu ni bil pomembnejši od tistega, kar je počel.

Z očetom sta se včasih razumela brez besed.

In to je bil ta trenutek, ko je hotel najti kraj, kjer vanje ne bi vdiral glasovi vesti in občutki kesanja. Da je naredil nekaj narobe. Stal je v vrsti očetov, ki so kradli, goljufali, nekoga poškodovali ali ubili.

Zdaj so otroci in mame morali v zapor k očetom, kot da ni nič.

(Vir: Igor Karlovšek: Peta osebn. Dob pri Domžalah: Miš, 2022. 90–91.)

NAVODILA

- Opredelite odlomek glede na književno zvrst in ga povzemite.
- Razložite problem v odlomku: Kaj Domen doživlja ob srečanju z očetom? Kaj opazi v njegovem obnašanju? Česa se Domen zave? Citirajte poved, ki to zavedanje najbolje izraža.
- Povzemite ugotovitve in izrazite svoje mnenje o očetovem obnašanju ob srečanju z družino. Ob primeru iz življenja presodite, ali znamo sprejeti napake svojih staršev.
- Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte slovnična in pravopisna pravila ter slogovno ustreznost.

2. Samostojna interpretacija

Feri Lainšček: HIT POLETJA (odlomek)

»No, naj nam tekne,« je povzel oče, ko je mama končno položila skledo z juho na mizo, si razvozerala predpasnik in trdo sedla. »Res več ne pomnim, kdaj je pri nas tako sedela cela družina,« je segel po zajemalki in polovil rezance.

»Velika družina, res,« je zamrmrala, mu nekako nestrpno povlekla iz rok zajemalko in jo ponudila Tini.

»Če pa nisi želela naročiti še enega otroka,« jo je ošinil izpod obrvi.

»Jaz nisem želela?« jo je v hipu sprožilo. »Daj, prosim te, no? Ne začenjaj že spet pri kosilu,« se je grdo skremžila. »Dobro veš, da nama ravno tvoja plača ni tega nikoli dopuščala,« mu je zabrusila, kar je sicer že vedel. »Saj še za Tinino šolanje zdaj komaj skrpava ...«

»Ne, prosim,« se je predramila ob omembi svojega imena. »O, šit,« je globoko iz grla zastokala. »Pa zakaj se zmeraj zgrizeta ravno ob mizi?« je jokavo zanoskala in odrinila krožnik. »Sicer pa,« se je nato v hipu odločila. »Ravno sem vama prišla povedat, da z mojim študijem odslej več ne bo stroškov. Vajinega štipendiranja je konec. Lahko si mirno oddahneta ...«

»Tina!?« je s spremenjenim glasom povzdignila mama.

»Ne boš zdaj rekla?« se je v hipu vzpel tudi oče.

»Pač,« je prostodušno skomignila. »Kreten me je vzel na piko,« si je izmišljala. »Tri leta sem izgubila zaradi njega,« je zatrdila. »To pa res nima več nobenega smisla ...«

»Seveda, ga ima,« se je zdaj prej zbrala mama.

»Ljudje so študirali tudi po dvajset let, pa so danes zdravniki,« je skušal pritegniti tudi oče.

»Ljudje, ljudje!« se je odsunila od mize in vstala. »Falirala sem!« je izrekla. »Kako ne štekata?« je razkoračena stopila na sredo kuhinje. »Celi dve leti že nimam pogojev. Švercam se v študentu, po pajzlih, povsod. Fušam. Klošarim. Čas je, da tudi vama kapne!« je končno izbruhnila. »Že ves čas vama govorim, vidva pa nočeta slišati. Namesto da bi ravno vidva končno naredila križ, moram zdaj jaz sama presekat,« ju je s prezirom obtožila. In prav nič se ji nista smilila. Morda prvič ju je lahko tudi sovražila. Res sta bila riti. »Ja jesusna,« je presunjena boljčala stara. »Nekaj bo treba narediti,« je mrzlično tuhtal stari. Njej pa je bilo te njune nepotrebne muke zdaj res malo mar. Zapravila sta s tem paničnim naricanjem še sleherno trohico njene prizanesljivosti. »Reči so take, kot so,« je bila neizprosna. »Že zdavnaj sem polnoletna. Sama lahko odločam o sebi. Pa odslej tudi bom. Poiskala si bom kako službo. Se odselila, če sem vama morda tu v sramoto ...«

A saj je tako nista več poslušala.

falirati (slabš.) – opustiti študij

fušati (nižje. pog.) – delati na črno / opravljati navadno obrtniška dela brez dovoljenja za opravljanje obrtne dejavnosti

naricanje – izražanje žalosti za umrlim z obredno pesmijo

(Vir: Feri Lainšček: Hit poletja. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2008. 9–11.)

NAVODILA

Opreделите odlomek glede na **književno zvrst** in ga **povzemite**. **Izberite problem** oziroma prvo odlomka in ga/jo **razložite**. **Razlago utemeljite** s primerom iz odlomka. **Povzemite ugotovitve** in **napišite svoje mnenje** o problemu oziroma prvini v odlomku in na splošno. **Mnenje utemeljite** s primerom iz lastnih ali tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila. Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte slovnična in pravopisna pravila ter slogovno ustreznost. Interpretacijo lahko tudi izvirno naslovite.

Lined writing area consisting of 25 horizontal lines.

Prazna stran